

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΤΕΤΑΡΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017 – ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Στο κείμενο γίνεται λόγος για το ρόλο της επιστήμης και την ηθική ευθύνη του επιστήμονα απέναντι στην ανθρωπότητα. Πιο συγκεκριμένα, επιστήμη είναι η κατάκτηση της γνώσης κατόπιν μεθοδικής έρευνας ενώ τεχνολογία είναι η εφαρμοσμένη αξιοποίησή της. Παρόλα αυτά, ενώ επιστήμη και τεχνολογία ανέβασαν το βιοτικό επίπεδο του σύγχρονου ανθρώπου, εντούτοις η ποιότητα ζωής απουσιάζει. Οι επίπλαστες ανάγκες αυξήθηκαν, οι ρυθμοί ζωής εντάθηκαν και το εσωτερικό κενό μεγαλώνει. Επομένως, ο επιστήμονας οφείλει να λειτουργεί ανθρωποκεντρικά και με συναίσθηση ευθύνης να εξετάζει τις πιθανές επιβλαβείς χρήσεις των επιτευγμάτων του. Επειδή, όμως, κάτι τέτοιο δεν είναι πάντα εφικτό, αναγκαίος είναι ο συνεχής επανακαθορισμός των επιστημονικών στόχων με αντικειμενικότητα και ανιδιοτέλεια.

B1.

- α) Λάθος
- β) Λάθος
- γ) Σωστό
- δ) Σωστό
- ε) Σωστό

B2.

α) Η πρώτη παράγραφος αναπτύσσεται με:

- **Σύγκριση – Αντίθεση**, καθώς παρατίθεται η διαφορετική επιδίωξη επιστήμης και τεχνολογίας « επιστήμη, βέβαια και τεχνολογία δεν ταυτίζονται ...η επιστήμη παραμένει προσηλωμένη στην όλο και πιο βαθιά κατάκτηση της γνώσης, ενώ η τεχνολογία έχει ως επιδίωξη την αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης...»,
- **Αιτιολόγηση**, καθώς αιτιολογείται γιατί η επιστήμη και η τεχνολογία δεν ταυτίζονται « διότι η επιστήμη παραμένει ...»,
- **Παράδειγμα** (Αϊνστάιν)
- **Ορισμό** (επιστήμη)

Οι μαθητές έπρεπε να παραθέσουν ένα τρόπο ανάπτυξης και να τεκμηριώσουν αντίστοιχα.

β)

- βέβαια: επιβεβαίωση
- εάν: υπόθεση, όρος – προϋπόθεση
- όμως: αντίθεση
- για τούτο: αιτιολόγηση
- δηλαδή: επεξήγηση, διασαφήνιση

B3.

α)

- Η επιστήμη ως συνεχής, διηλεκής, ατέρμων αγώνας του ανθρώπου.
- η επιστήμη παραμένει αφοσιωμένη, επικεντρωμένη στην κατάκτηση της γνώσης.
- Η προώθηση των φυσικών επιστημών και η έκρηξη της τεχνολογίας [...] προκαλούν, προξενούν απορίες.

- το άγχος και η αγωνία αλλοιώνουν, αποξενώνουν, φθείρουν [...] την πνευματική ολοκλήρωση των ανθρώπων.
- κάθε επιστημονικό επίτευγμα [...] θα αποβεί [...] ολέθριο, καταστροφικό.

β)

- αόριστο, συγκεχυμένο
- υποβάθμιση, επιδείνωση
- ανευθυνότητα, αδιαφορία
- πνευματικό, άυλο
- χειραγώγηση, εξανδραποδισμό, ανελευθερία

B4.

α) Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το ασύνδετο σχήμα για να προσδώσει ζωντάνια και παραστατικότητα στο λόγο, ένταση και εμφατική χροιά καθώς και για να παραθέσει συνολικά τα ευγενή ιδεώδη του ανθρωπισμού που υπονομεύθηκαν στις μέρες μας.

β) Ο συγγραφέας με τη χρήση του ρητορικού ερωτήματος εγείρει τον προβληματισμό του αναγνώστη, τον αφυπνίζει και τον ευαισθητοποιεί. Επίσης, προσδίδει ζωντάνια και παραστατικότητα στο λόγο ενώ όλο το ρητορικό ερώτημα λειτουργεί και μεταβατικά όσον αφορά τα ευγενή ιδεώδη του ανθρωπισμού που διασύρθηκαν στη σύγχρονη εποχή.

Γ1.

Επισημαίνεται το επικοινωνιακό πλαίσιο της ομιλίας που χρειάζεται προσφώνηση του ακροατηρίου (ενδεικτικά: αξιότιμοι κύριοι καθηγητές, αγαπητοί συμμαθητές), χρήση α' πληθυντικού προσώπου και αποφώνηση (ευχαριστώ για την προσοχή σας).

α) Ρόλος της επιστήμης

- η έκρηξη των γνώσεων στον τομέα των θετικών κυρίως επιστημών έχει αλλάξει ριζικά τον τρόπο ζωής του σύγχρονου ανθρώπου.
- με τη βοήθεια της επιστημονικής προόδου ο άνθρωπος αντιμετωπίζει ποικίλα προβλήματα και αναβαθμίζει την ποιότητα ζωής.
- στον τομέα της υγείας, η ιατρική επιστήμη έχει αυξήσει σημαντικά το προσδόκιμο ζωής, αντιμετωπίζει με επιτυχία σοβαρές ασθένειες, ενώ παράλληλα με την πρόοδο της μοριακής βιολογίας ανοίγει νέους ορίζοντες στην αντιμετώπιση του μυστηρίου της ζωής.
- η αρωγή της επιστήμης κρίνεται αναγκαία και για την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης και τη διατήρηση καθαρού περιβάλλοντος.
- Στον τομέα της γνώσης και της πληροφόρησης έχουν διαπλατυνθεί οι δυνατότητες σε οικουμενικό επίπεδο, προσφέροντας πολυδιάστατη ενημέρωση.
- όμως συχνά αυτή η ανάπτυξη των θετικών επιστημών συντελεί στην υπερτροφική ανάπτυξη του τεχνικού πολιτισμού και στην παράλληλη κάμψη του ηθικό – κοινωνικού τομέα· γι' αυτό δεν πρέπει να παραγνωρίζεται η συμβολή των ανθρωπιστικών επιστημών στην ανθρωπιστική καλλιέργεια και θωράκιση των επιστημόνων, ώστε να μην εκτρέπονται από τον ανθρωποκεντρικό προσανατολισμό της επιστήμης, κάτι που παρατηρείται συχνά στη σύγχρονη εποχή. Μόνο κατ' αυτό τον τρόπο θα αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που προκύπτουν και θα συνεχίσουν η επιστήμη και οι επιστήμονες να υπηρετούν τον άνθρωπο.

β) τα ηθικά εφόδια του επιστήμονα που θα επιτρέψουν την υπηρετήση του ανθρωπιστικού σκοπού της επιστήμης.

- Η επιστημονική μόρφωση λοιπόν, μόνο αν συνοδεύεται από αντίστοιχη ηθική βελτίωση βοηθάει το άτομο να ολοκληρωθεί, ειδικά, πρόκειται για απλή συσσώρευση γνώσεων που λειτουργούν σαν «εγκεφαλικό φορτίο».
- Σωστή επιστημονική μόρφωση είναι εκείνη που εναρμονίζει τις επιστημονικές γνώσεις με τις αξίες της ζωής. Το άτομο με όπλο τη μόρφωση πρέπει να αγωνίζεται για την προστασία και προώθηση των ηθικών αξιών.
- Η μόρφωση αποτελεί «μέσο» για να γίνει η ζωή ποιοτικά καλύτερη, για να ξαναβρεί ο άνθρωπος την ευαισθησία και τον συναισθηματισμό του καθώς και κίνητρο για τη σύσφιξη των ανθρωπίνων σχέσεων. Μέσα από την επιστήμη πρέπει να ξεπηδά η αγάπη για τον άνθρωπο και τη ζωή.
- Ο νέος επιστήμονας στην πορεία του για την κατάκτηση της γνώσης δεν πρέπει ν' αγνοήσει τις αρχές του, τα όνειρά του, τις ιδέες του. Χρειάζεται αυτογνωσία, τόλμη και κριτική για να μην παρασυρθεί από μικροσυμφέροντα και σκοπιμότητες.
- Χρειάζεται στάση ζωής κριτική, μαχόμενη, ώστε να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις για το κοινό όφελος. Έτσι μόνο, θ' ανταποκριθεί στην ευθύνη του κοινωνικού του ρόλου.

γ) Διατύπωση συμπεράσματος: Μόνο όταν η επιστημονική γνώση συνδυάζεται με τις ανθρωπιστικές αξίες δικαιώνει τη ρήση « η γνώση είναι δύναμη », δύναμη προόδου και ηθικής βελτίωσης του ανθρώπου.

Επιμέλεια: Μαντουβάλου Ηλιόχαρη

Μπαλτσαβιά Ρεγγίνα

Πατέρα Αγγελική

Φλέγκας Κωνσταντίνος

Χατζηιωάννου Σοφία